

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/84/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1217206948
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Kleinová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1217206948.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Valérie Kleinovej a členov senátu Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej a JUDr. Anny Kašajovej v právnej veci žalobkyne: R. Š., T., XX.XX.XXXX, U. H. M. XXXX/X, H., zastúpená: Centrom právnej pomoci v Bratislave, Námestie slobody 12, Bratislava, IČO: 30798841, proti žalovanej: Y. Š., T., XX.XX.XXXX, U. H. H. XXXX/XX, H., zastúpená: Studio Legale, s.r.o., so sídlom Mostová 2, Bratislava, IČO: 36811874, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 31. januára 2018 č.k. 16C 22/2017-46 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia, že je vlastníčkou nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX parcela „C“, v katastrálnom území U., obec Bratislava - m.č. Ružinov, okres Bratislava II a ktorú žalobu odôvodnila tým, že dňa 16.02.2006 Darovacou zmluvou spísanou formou Notárskej zápisnice č. N 33/2006, Nz 6075/2006 darovala nehnuteľnosti zapísané na LV č. XX, parcela registra „C“, v katastrálnom území U., obec Bratislava - m.č. Ružinov, a to parc. č. XXXXX - záhrady o výmere 170 m², pozemok parc. č. XXXXX - zastavené plochy a nádvoria o výmere 94 m² a stavba so súpisným č. XXXX - rodinný dom na parc. č. XXXX, M. Š., T., XX.XX.XXXX. Podľa výpisu z katastra nehnuteľností sa na LV č. XX v skutočnosti nachádzajú iné nehnuteľnosti, a to pozemok parc. č. XXXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 93 m², pozemok parc.č. XXXXX/X - záhrady o výmere 151 m², pozemok parc. č. XXXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 18 m², stavba so súpisným č. XXXX - rodinný dom na parc. č. XXXXX a stavba so súpisným číslom XXXXX - garáž na parc. č. XXXXX/X. V notárskej zápisnici je uvedené, že žalobkyňa preukazuje svoje vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam výpisom z LV č. XX, čo sa nezakladá na pravde nakoľko na LV č. XX sa predmetné nehnuteľnosti nenachádzajú. Predmetné nehnuteľnosti na nachádzajú na LV č. XXXX. Na základe Notárskej zápisnice č. N 33/2006, Nz 6075/2006, NCRIs 6054/2006 vykonal Okresný úrad Bratislava, katastrálny odbor zápis zmeny vlastníckeho práva, ktoré nadobudol M. Š., T., XX.XX.XXXX otec žalovanej, ktorý dňa XX.XX.XXXX zomrel. Predmetné nehnuteľnosti zdedila žalovaná, čím sa stala ich výlučnou vlastníčkou.

Dňa 16.02.2006 žalobkyňa Darovacou zmluvou spísanou vo forme Notárskej zápisnice č. N 34/2006, Nz 6092/2006, NCRIs 6066/2006 darovala otcovi žalovanej a Z. W., M.. Š., T., XX.XX.XXXX nehnuteľnosti skutočne zapísané na LV č. XX, parcela registra „C“ v katastrálnom území U., obec Bratislava - m.č. Ružinov, okres Bratislava II, a to v podiele 1. Žalobkyňa mala za to, že notárska zápisnica ako právny úkon, ktorým došlo k prevodu vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam je neplatná a neúčinná. Uviedla, že podpisovala notársku zápisnicu č.N 33/2006, Nz 6075/2006, Nz 6075/2006,

NCRIs 6054/2006 s vedomím, že prevádza vlastnícke právo k nehnuteľnostiam skutočne zapísaným na LV č. XX, ktoré chcela darovať otcovi žalovanej a Z. W.. V dôsledku rozporného a máťúceho obsahu notárskej zápisnice mala nesprávnu predstavu o právnych následkoch, ktoré z právneho úkonu nastanú a bola uvedená do omylu. Nebola oboznámená s tým, že podpisuje ďalšiu notársku zápisnicu aj preto, že číslo LV bolo na oboch zápisniciach totožné, t.j. LV č. XX. Predmetné nehnuteľnosti obývala nerušene až do času, kým žil otec žalovanej. Po smrti otca žalovanej sa vlastníkom predmetných nehnuteľností stala žalovaná, ktorá sa začala domáhať svojich vlastníckych práv spôsobom odporujúcim dobrým mravom, keď ju osočovala, vulgárne jej nadávala a robila všetko pre to, aby predmetné nehnuteľnosti opustila.

2. Žalovaná vo vyjadrení k podanej sa žalobe uviedla, že podľa jej názoru Darovacia zmluva zo dňa 16.02.2006 spísaná Notárskou zápisnicou č. N 33/2006, Nz 6075/2006, NCRIs 6054/2006 spĺňa všetky zákonné atribúty a je platným právnym úkonom. Poukázala na skutočnosť, že žalobkyňa dňa 16.02.2006 uzatvárala dve darovacie zmluvy. Obe boli spísané formou Notárskej zápisnice na Notárskom úrade N.. L. D.. Jednou Darovacou zmluvou č. N 33/2016, Nz 6075/2006, NCRIs 6054/2006 previedla žalobkyňa nehnuteľnosti, tohto času evidované na LV č. XXXX, pre katastrálne územie U. na svojho syna t.j. nebohého otca žalovanej. Druhou Darovacou zmluvou č. N 34/2006, Nz 6092/2006, NCRIs 6068/2006 previedla žalobkyňa nehnuteľnosti tohto času evidované na LV č. XX na svoje deti Z. W. Z. M. Š., každému v 1. Obe darovacie zmluvy sa podali do príslušnej správy katastra a boli im pridelené dve registračné čísla (2159/06, 2160/06), pod ktorými následne správa katastra povolila vklad vlastníckeho práva v prospech obdarovaných. K tvrdeniam žalobkyne, že pôvodne chcela previesť na svoje deti len nehnuteľnosti z LV č. XX, žalovaná uviedla, že žalobkyňa mala pôvodne všetky nehnuteľnosti vedené na jednom LV č. XX. Až po zmene vlastníctva darovacími zmluvami bol založený nový list vlastníctva na nehnuteľnosti, ktoré darovala žalobkyňa svojmu synovi, jej otcovi. Nehnuteľnosti, ktoré žalobkyňa previedla darovacou zmluvou na jej otca a jeho sestru, dcéru žalobkyne, zostali zapísané na pôvodnom liste vlastníctva. Zdôraznila, že v čase prevodu boli všetky nehnuteľnosti evidované na jednom LV č. XX. Žalovaná taktiež uviedla, že jej otec predmetnú nehnuteľnosť užíval až do svojej smrti 11 rokov od doby, kedy mu ich žalobkyňa darovala. Žalobkyňa ani raz prevod vlastníctva nenamietala. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti žalovaná žiadala predmetnú žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

3. Súd prvej inštancie vo veci nariadil pojednávanie a vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, výsluchom žalovanej, oboznámil sa s obsahom listín tvoriacich obsah spisu (Výpis z LV č. XX, Výpis z LV č. XXXX, Notárska zápisnica č. N 33/2006, Nz 6075/2006, NCRIs 6054/2006 zo dňa 16.02.2006, Notárska zápisnica č. N 34/2006, Nz 6092/2006, NCRIs 6066/2006 zo dňa 16.02.2006.

4. Z LV č. XX vydaného Úradom geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, okres Bratislava II, obec BA- m.č. Ružinov pre katastrálne územie U. zistil, že žalovaná je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností v podiele 1, parciel registra „C“ a to parc. č. XXXXX o výmere 93 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc.č. XXXXX/X o výmere 151 m² - záhrady a parc. č. XXXXX/X o výmere 18 m² - zastavané plochy a nádvoria a stavby súpisné č. XXXX postavenej na parc.č. XXXXX druh stavby - rodinný dom a stavby súpisné č. XXXXX postavenej na parc.č. XXXXX/X druh stavby - garáž. Žalovaná nadobudla vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam na základe Osvedčenia o dedičstve č. 38D/214/2014-91, Dnot 32/2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14.06.2016, Z - 13800/16.

Z LV č. XXXX vydaného Úradom geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, okres Bratislava II, obec BA- m.č. Ružinov pre katastrálne územie U. vyplýva, že žalovaná je výlučnou vlastníčkou parciel registra „C“ a to parcely č. XXXXX o výmere 170 m², druh pozemku - záhrady, parc.č. XXXXX o výmere 94m², druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria ako aj stavby súpisné č. XXXX postavenej na parc.č. XXXXX druh stavby rodinný dom. Žalovaná sa stala výlučnou vlastníčkou na základe Osvedčenia o dedičstve č.k. 38D/214/2014-91, Dnot 32/2014 právoplatné dňa 14.06.2016, Z - 13800/16.

5. Ďalej mal preukázané, že dňa 16.02.2006 bola na Notárskom úrade N.. L. D. spísaná Darovacia zmluva formou Notárskej zápisnice č. N 33/2006, Nz 6075/2006. Účastníkmi Darovacej zmluvy bola žalobkyňa ako daryňa a otec žalovanej (syn žalobkyne) M. Š. vystupujúci v postavení obdarovaného. Predmetom darovacej zmluvy bol prevod nehnuteľností v katastrálnom území U., obec Bratislava - m.č. Ružinov, okres Bratislava II, zapísané na LV č. XX. Išlo o parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape, pozemok parc. č. XXXXX - záhrady o výmere 170 m², pozemok parc. č. XXXXX - zastavené plochy a nádvoria o výmere 94 m² a stavbu so súpisným číslom XXXX, rodinný dom stojaci na parcele č. XXXXX. Žalovaná bola výlučnou vlastníčkou predmetných nehnuteľností, čo preukázala výpisom z LV č.

XX. Darkyňa uzavretím predmetnej Darovacej zmluvy darovala svojmu synovi M. Š. vyššie špecifikované nehnuteľnosti v celosti. Vklad vlastníckeho práva bol povolený dňa 12.04.2006.

6. Dňa 16.02.2006 bola na Notárskom úrade N. L. D. spísaná Darovacia zmluva formou Notárskej zápisnice č. N 34/2006, Nz 6092/2006. Účastníkmi Darovacej zmluvy bola žalobkyňa ako darkyňa, otec žalovanej (syn žalobkyne) M. Š. a dcéra žalobkyne Z. W. obaja vystupujúci v postavení obdarovaných. Predmetom Darovacej zmluvy bol prevod nehnuteľností v katastrálnom území U., obec Bratislava - m.č. Ružinov, okres Bratislava II, zapísané na LV č. XX. Išlo o parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape, pozemok parc. č. XXXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 93 m², pozemok parc.č. XXXXX/X - záhrady o výmere 151 m², pozemok parc. č. XXXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 18 m² a stavbu so súpisným číslom XXXX, rodinný dom na parcele č. XXXXX a stavbu so súpisným číslom XXXXX - garáž postavenú na parc. č. XXXXX/X. Žalovaná bola výlučnou vlastníčkou predmetných nehnuteľností, čo preukázala výpisom z LV č. XX. Darkyňa uzavretím predmetnej Darovacej zmluvy darovala svojmu synovi M. Š. a dcére Z. W. vyššie špecifikované nehnuteľnosti každému v podiele jednej polovice. Vklad vlastníckeho práva bol povolený dňa 12.04.2006.

7. Podľa výpovede žalobkyne dva rodinné domy boli zapísané na jednom liste vlastníctva, ktorých vlastníčkou bola až do roku 2006. Jej úmyslom však nebolo darovať rodinný dom jej zosnulému synovi M.H. Š., ale zostať žiť v dome s jej chorou dcérou. Peniaze na kúpu tohto domu dal otec jej dcéry N. Š.. K notárovi išla spolu so synom M., avšak vedomosť o tom, čo podpisovala nemala. Právna zástupkyňa žalobkyne mala za to, že Darovacia zmluva spísaná vo formu Notárskej zápisnice č. N 33/2006 zo dňa 16.02.2006 je neplatná z dôvodu nedostatku vôle, keďže žalobkyňa predmetné Notárske zápisnice podpísala bez toho, aby si prečítala ich obsah. Nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom Darovacej zmluvy žalobkyňa kúpila, aby mala kde bývať so svojou postihnutou dcérou. Vzhľadom na skutočnosť, že v danom prípade chýba vôľa ako základný konštitutívny prvok platného právneho úkonu má žalobkyňa za to, že Darovacia zmluva je absolútne neplatná. Na preukázanie týchto tvrdení žiadala v konaní vypočuť dcéru žalobkyne Z. W..

8. Žalovaná vo svojej výpovedi tvrdenia žalobkyne, že ju vyhadzuje z domu, jednoznačne odmieta. Taktiež uviedla, že pri podpise Darovacej zmluvy nebola, k okolnostiam jej uzavretia sa vyjadriť nevie, pričom pravdou je, že otec v predmetnom dome žil až do svojej smrti. Právna zástupkyňa žalovanej uviedla, že omyl žalobkyne, že nehnuteľnosti, ktoré darovala otcovi žalovanej, boli evidované na inom liste vlastníctva sa nepotvrdil, kedy sama žalobkyňa na pojednávaní uviedla, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu boli zapísané na novo vytvorený list vlastníctva. K nedostatku vôle uviedla, že toto tvrdenie nebolo ničím preukázané, pričom žalobkyňa neurobila žiaden úkon nevyhnutný k tomu, aby daný stav zvrátila.

9. Po právnej stránke súd prvej inštancie vychádzal z ustanovení § 137 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 37 ods. 1, 2, § 38 ods. 1,2, § 49a, § 579 ods. 1, § 628 ods. 1,2, § 630 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

10. Konštatoval, že podľa § 137 Civilného sporového poriadku žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a/ splnení povinnosti, b/ nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c/ určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d/ určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného právneho predpisu. Určovaciu žalobu môže podať ten, kto má naliehavý právny záujem na požadovanom určení proti žalovanému. Naliehavý právny záujem je daný tam, kde by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu, alebo kde by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. To znamená, že u žalobcu musí ísť buď o právny vzťah či právo existujúce alebo o takú jeho procesnú či hmotnoprávnu situáciu, v ktorej by objektívne v už existujúcom právnom vzťahu mohol byť ohrozený, prípadne pre svoje neisté postavenie by mohol byť vystavený konkrétnej ujme.

11. Uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX, parcela „C“ v katastrálnom území U., obec Bratislava - m.č. Ružinov, okres Bratislava II, ktoré dňa 16.02.2006 Darovacou zmluvou spísanou formou Notárskej zápisnice č. N 33/2006, Nz 6075/2006 darovala otcovi žalovanej a zosnulému synovi žalobkyne M. Š.. Argumentovala tým, že pri uzavretí darovacej zmluvy nebola jej vôľa darovať predmetnú nehnuteľnosť jej synovi M.

Š., pričom nehnuteľnosť si chcela nechať, aby v nej mohla bývať s jej postihnutou dcérou N.. Navyše uviedla, že pri uzavretí darovacej zmluvy došlo k omylu, nakoľko nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom Darovacej zmluvy N33/2006, boli evidované na LV č. XXXX a nie na LV č. XX. Dôsledkom toho je podľa tvrdení žalobkyne absolútna neplatnosť darovacej zmluvy v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Na dôvod absolútnej neplatnosti právneho úkonu pritom súd musí prihliadnuť z úradnej povinnosti.

12. Vyslovil, že základným pojmovým prvkom právneho úkonu je prejav vôle, ktorý smeruje ku vzniku, zmene alebo zániku práv či povinností - vôľa a jej prejav predstavujú konštitutívny základ každého právneho úkonu. Ďalším pojmovým znakom právneho úkonu je to, aby prejavená vôľa smerovala k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností. Ak potom určité konanie nemá pojmové znaky právneho úkonu, nejde o právny úkon a nevznikajú právne následky (tzv. non negotium). Neplatnosť právneho úkonu môže nastať napr. pre vady vôle alebo jej prejavy. Pokiaľ má právny úkon plniť svoju funkciu nesmie prejav vôle konajúceho vzbudzovať pochybnosti o obsahu právneho úkonu, ktorý prejavuje, preto je potrebné, aby prejav vôle bol zrozumiteľný, aby s ním mohli byť spojené právne následky zamýšľané konajúcou osobou. Pri výklade právneho úkonu je najdôležitejšie zistiť skutočnú vôľu konajúceho subjektu, pričom v prípade pochybností sa právny úkon má vykladať tak, aby právny úkon mohol zostať v platnosti (potius valeat actus quam pereat). Právny úkon musí byť urobený slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne, pričom následkom právneho úkonu ktorý nespĺňa uvedené predpoklady je jeho (absolútna) neplatnosť. Právny úkon je urobený vážne, ak vôľa smeruje naozaj k uskutočneniu právneho úkonu - vôľa ktorá nie je vážna nemôže byť základom právneho úkonu, preto ide v takomto prípade o absolútne neplatný právny úkon. Ako teda vyplýva z vyššie citovaného zákonného ustanovenia absolútna neplatnosť sa nedá odstrániť, vyplýva priamo zo zákona a pôsobí ex tunc. To znamená, že napr. ak absolútnu neplatnosť zmluvy vysloví súd vo svojom rozsudku, táto zmluva sa nestáva neplatnou až právoplatným súdnym rozhodnutím, ale je neplatnou od počiatku. Keďže žalobkyňa v konaní namieta absolútnu neplatnosť Darovacej zmluvy pre nedostatok vôle, podľa názoru súdu má vo veci daný naliehavý právny záujem na takomto určení.

13. Ako predbežnú otázku vo vzťahu k určeniu vlastníctva k nehnuteľnostiam posúdil súd prvej inštancie platnosť Darovacej zmluvy z 16.02.2006 a dospel k záveru o jej platnosti. Zistený skutkový stav posúdil podľa § 628 ods. 1 Občianskeho zákonníka a podľa § 51 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanoveniami § 35 ods. 1, § 37 ods. 1 a 2, § 48 ods. 1 a § 579 ods. 1 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že darovacia zmluva je platná. Uviedol, že na základe darovacej zmluvy sa darca zaväzuje poskytnúť obdarovanému určitú vec bezodplatne a dobrovoľne (t. j. bez toho aby na to mal právnu povinnosť) a obdarovaný dar prijíma; darca za poskytnutý dar nedostáva žiadnu majetkovú protihodnotu.

14. V prejednávanej veci mal za nesporné, že Darovacia zmluva bola dňa 16.02.2006 uzavretá formou Notárskej zápisnice č. N 33/2006, súčasťou ktorej je prehlásenie zmluvných strán, že sú plne spôsobilé na právne úkony ako aj vyhlásenie, že sa so znením zmluvy dôkladne oboznámili, jej obsahu rozumejú a že táto zmluva obsahuje ich slobodnú a vážnu vôľu, na znak čoho ju bez donútenia podpisujú. Medzi stranami sporu nemal za spornú skutočnosť, že otec žalovanej, ktorému žalobkyňa ako jeho matka predmetnú nehnuteľnosť darovala dňa 16.02.2006 do výlučného vlastníctva, že tento v predmetnom rodinnom dome žil až do svojej smrti (XX.XX.XXXX). Poznamenal, že smrťou dlžníka povinnosť zo záväzkového právneho vzťahu spravidla nezaniká, zanikajú však tie povinnosti, ktorých predmetom bolo plnenie, ktoré mal osobne vykonať samotný dlžník (osobnú viazanosť môžu ustanoviť účastníci záväzkového vzťahu a môže vyplývať tiež z povahy alebo účelu záväzku); smrťou povinnej osoby zaniká napr. jej povinnosť poskytovať výživné. Žalovaná ako dcéra obdarovaného z Darovacej zmluvy zo dňa 16.02.2006, však nikdy so žalobkyňou v žiadnom zmluvnom vzťahu nebola a do práv a povinností vyplývajúcich jej otcovi z Darovacej zmluvy po jeho smrti a prijatí dedičstva nevstúpila. Tvrdenia žalobkyne považoval za účelové, vykonštruované až v súvislosti s podaním návrhu a pre účely jeho zdôvodnenia. O správnosti tejto úvahy svedčí podľa neho tiež skutočnosť, že od februára 2006 (t.j. od uzavretia darovacej zmluvy) až do smrti poručiteľa M. Š. (XX.XX.XXXX), t.j. 11 rokov uvedenú darovaciu zmluvu nikto z jej účastníkov, ani žiadna iná tretia osoba nespochybnili. Za správne považoval tvrdenie žalobkyne, že uvedená doba nie je rozhodujúcou pre namietanie absolútnej neplatnosti zmluvy, avšak uvedené obdobie je významným len z hľadiska správania sa účastníkov zmluvy. Vyslovil názor, že medzi žalobkyňou a otcom žalovanej M. Š. bola uzavretá darovaciu zmluva, ktorá mala všetky potrebné náležitosti, bola platná a účinná, na jej základe príslušný orgán vykonal zápis do katastra nehnuteľností (a neskôr aj ďalšie zápisy v súvislosti so zmenami vlastníctva). Tvrdenia žalobkyne uvádzané v podanej žalobe ohľadom nesprávneho označenia čísla LV boli práve žalobkyňou vyvrátené

na pojednávani, kedy sama žalobkyňa uviedla, že pôvodne boli nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom Darovacej zmluvy N 33/2006 evidované na LV č. XX. Je preto vylúčené, aby bola žalobkyňa uvedená do omylu v prejave vôle pri uzavretí darovacej zmluvy. Za nezanedbateľnú mal tiež skutočnosť, že žalobkyňa nikdy otca žalovanej ako obdarovaného k vráteniu daru nevyzvala. V tomto konaní okrem tvrdení o absolútnej neplatnosti darovacej zmluvy žalobkyňa uviedla, že žalovaná ju z domu vyhadzuje, a preto chce vrátiť dar. V tomto smere súd prvej inštancie poznamenal, že podľa ustanovenia § 630 OZ darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy. Z uvedeného vyplýva, že k zániku darovacieho vzťahu podľa citovaného ustanovenia dochádza na základe dvoch po sebe nasledujúcich právnych skutočností: a/ hrubého porušenia dobrých mravov správaním sa obdarovaného voči darcovi alebo členom jeho rodiny a b/ jednostranného právneho úkonu darcu adresovaného obdarovanému. V prejednávanej veci mal však súd prvej inštancie za nesporné, že obdarovaným bol z Darovacej zmluvy otec žalovanej, a nie žalovaná, ktorá predmetnú nehnuteľnosť po obdarovanom zdedila. Preto ak žalovaná nemala voči žalobkyňi právnu povinnosť či záväzok, nemohla ju ani porušiť, avšak ani prípadné porušenie takéhoto záväzku nie je dôvodom na vrátenie daru, ale by to bol len dôvod na domáhanie sa plnenia záväzku, či sankcionovania neplnenia si povinností. Súd prvej inštancie v konaní nevykonal žalobkyňou navrhnutý dôkaz, a to výsluch jej dcéry Z. W. M.. Š., nakoľko tento dôkaz považoval za nadbytočný a nepotrebný pre rozhodnutie vo veci samej. Uviedol, že postup súdu pri dokazovaní dôkazným prostriedkom zákonom označeným ako „výsluch svedka“, je v aktuálne platnej procesnej norme upravujúcej vedenie civilného sporového konania upravený v druhej časti štvrtej hlavy druhého dielu Civilného sporového poriadku (§ 195 až § 203 CSP). Nariadenie výsluchu svedka na návrh strany sporu je v zmysle § 196 ods. 1 CSP pre konajúci súd procesnou možnosťou a nie povinnosťou, ktorý fakultatívny charakter predmetného ustanovenia zákona vyplýva priamo z jeho znenia („Súd môže na návrh nariadiť výsluch svedka“) čo v praxi znamená, že konajúci súd na základe svojej úvahy určí, ktorého stranou sporu navrhovaného svedka vypočuje (vyslúchne), t.j. ktoré dokazovanie týmto dôkazným prostriedkom vykoná a ktoré naopak nevykoná. Ak súd dospeje k záveru, že stranou sporu navrhovaného svedka nie je pre rozhodnutie sporu potrebné či účelné vypočuť (a teda dôkaz výsluchom svedka nemieni vykonať), toto svoje rozhodnutie je povinný v konaní riadne deklarovať a náležitým spôsobom odôvodniť. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd prvej inštancie žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietol.

15. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a s poukazom na úspech žalovanej v konaní, priznal jej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

16. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote prostredníctvom svojej právnej zástupkyne odvolanie žalobkyňa a žiadala ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedla, že nemala vôľu uzavrieť darovaciu zmluvu spísanú formou Notárskej zápisnice č. N 33/2006, Nz 6075/2006, NCRIs 6054/2006, ktorou previedla vlastníctvo k nehnuteľnosti na svojho neb. syna M. Š.Á.. Notársky úrad N. L. D. navštívila za účelom spísania jednej darovacej zmluvy, ktorá bola spísaná vo forme Notárskej zápisnice č. N 34/2006, Nz 6092/2006, NCSIs 6068/2006 a ktorou previedla nehnuteľnosti na svoje deti, neb. syna M. Š. Z. S. Z. W.. Nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom darovacej zmluvy č. N 33/2006, Nz 6075/2006, NCRIs 6054/2006, si chcela nechať vo svojom vlastníctve z dôvodu, aby mala kde bývať so svojou ťažko zdravotne postihnutou dcérou N. Š., čo tvrdila aj v konaní. Uviedla, že dňa 16.2.2006 navštívila notársky úrad N. L. D. spolu so svojim neb. synom M. Š. a so svojou dcérou Z. W., ktorej výsluch navrhla ako dôkaz na preukázanie jej tvrdenia o tom, že na notársky úrad išla za účelom spísania jednej darovacej zmluvy a o druhej nevedela a o tejto nemala vedieť ani ona. Považovala prístup súdu prvej inštancie za striktné formalistický, keď vychádzal len z listinných dôkazov a výpovedí jej a žalovanej na pojednávani a jeho odôvodnenie rozhodnutia za nepostačujúce, nakoľko nevie v predstihu s určitosťou určiť, ako bude svedok vypovedať, a či jeho výpoveď bude potrebná pre rozhodnutie vo veci samej. Žalobkyňa tak mala za to, že postupom súdu prvej inštancie jej bolo znemožnené uskutočňovať svoje procesné práva, čím bolo porušené jej právo na spravodlivý súdny proces, nakoľko jej nebolo umožnené preukázať neplatnosť darovacej zmluvy spísanej vo forme notárskej zápisnice č. N 338/2006, Nz 6075/2006, NCRIs 6054/2006 z dôvodu absencie vôle. Postup súdu prvej inštancie považovala za formalistický a v rozpore s princípom materiálnej spravodlivosti, reprezentovaný čl. 48 ods. 1 Ústavy SR.

17. Žalovaná vo svojom vyjadrení podanom prostredníctvom svojho právneho zástupcu k odvolaniu žalobkyne navrhla napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Nevykonanie

navrhnutého dôkazu žalobkyňou výsluchom svedkyne Z. W. nepovažovala za odvolací dôvod vzhľadom na judikatúru Ústavného súdu SR, podľa ktorého nepatrí do základného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a nepatrí tak ani právo sporovej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá strana sporu (II.ÚS 3/97, II.ÚS 251/03). I keď čl. 6 ods. Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov, alebo spôsob, ktorým majú byť posúdené tieto záležitosti, preto musia byť primárne upravené vnútroštátnym právom a vnútroštátnymi súdmi. Ústava SR neupravuje prípustnosť dôkazov, ale ponecháva jej úpravu na príslušné zákony, spravidla na procesné kódexy. Taktiež význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite návrhu, inými slovami právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I.ÚS 52/03). Poukázala na uznesenie NS SR zo dňa 11.1.2011 sp. zn. 5Cdo 247/2010. Oprávnenosť odvolacieho dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e/ CSP by podľa žalovanej prichádzal do úvahy v prípade, ak by navrhovaný dôkaz nebol nevykonaný súdom, dokázal významne zmeniť doteraz zistený skutkový stav, a tým ovplyvniť právne posúdenie veci samej súdom. Výsluch dcéry žalobkyne Z. W. ako svedkyne rozhodne za takýto dôkaz nepovažoval. Ak by aj navrhovaná svedkyňa Z. W. teoreticky potvrdila výpoveď žalobkyne, nič by to nezmenilo na skutočnosti, že súd mal k dispozícii dostatok objektívnych dôkazov o neexistencii právneho nároku žalobkyne, ktoré vyhodnotil jednotlivo, ako aj vo vzájomnej súvislosti. Uviedol, že súd prvej inštancie ako predbežnú otázku určenia vlastníckeho práva k požadovaným nehnuteľnostiam riešil platnosť Darovacej zmluvy zo 16.2.2006 a dospel k záveru, že zmluva je platným právnym úkonom. Skutkový stav zistený súdom prvej inštancie považovala žalovaná za náležite zistený, pričom pôvodne tvrdený omyl vylúčila žalobkyňa priamo na pojednávaní dňa 31.1.2018, keď sama uviedla, že darované nehnuteľnosti boli pred darovaním predsa len na jednom LV č. XX. Na pojednávaní napokon zotrvala aj na svojom tvrdení o nedostatku vôle pri urobení právneho úkonu, ktorý však objektívne nepreukázala, pričom uviedla, že impulzom na podanie žaloby bolo údajné neadekvátne správanie z jej strany voči nej samej, čo však ona vo svojej výpovedi vyvrátila. Žalovaná bola toho názoru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, ktoré náležite odôvodnil v napadnutom rozsudku, pričom mal v nastolenej skutkovej otázke dostatok dôkazov, na základe ktorých pristúpil k ich vyhodnoteniu a následnému vyvodu právnemu záveru, že Darovacia zmluva zo 16.2.2006 je platným právnym úkonom. Konštatovala, že Darovacia zmluva zo dňa 16.2.2006 bol uzavretá vo forme notárskej zápisnice, tento právny úkon spĺňa všetky formálne a obsahové náležitosti zákona, žalobkyňa sa viac ako 10 rokov nepokúsila zvrátiť stav darovania, jej syn do konca svojho života žil v darovanom dome. Mala tiež za to, že žalobkyňou navrhovaná svedkyňa Z. W. by svojou svedeckou výpoveďou nič nezmenila na objektívne zistenom skutkovom stave.

18. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§379, §380 CSP) a vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorý nebolo potrebné doplniť ani zopakovať (§ 385 ods. 1 CSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a vo veci rozhodol postupom podľa § 378 ods. v spojení s § 219 ods. 3 CSP, keď dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

19. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, ktoré dňa 16.02.2006 Darovacou zmluvou spísanou formou Notárskej zápisnice č. N 33/2006, Nz 6075/2006 darovala otcovi žalovanej a zosnulému synovi žalobkyne M. Š., z titulu absolútnej neplatnosti tejto darovacej zmluvy, dôvodiac tým, že pri uzavretí darovacej zmluvy nebola jej vôľa darovať predmetnú nehnuteľnosť jej synovi M. Š., pričom nehnuteľnosť si chcela nechať, aby v nej mohla bývať s jej postihnutou dcérou N.. Navyše uviedla, že pri uzavretí darovacej zmluvy došlo k omylu, nakoľko nehnuteľností, ktoré sú predmetom Darovacej zmluvy N33/2006, boli evidované na LV č. XXXX a nie na LV č. XX. Dôsledkom toho je podľa tvrdení žalobkyne absolútna neplatnosť darovacej zmluvy v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

20. Podľa § 37 ods. OZ právny úkon sa musí urobiť vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

21. Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči záujmom spoločnosti.

22. Podľa § 49a OZ právny úkon je neplatný, ak ho konajúca osoba urobila v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá je pre jeho uskutočnenie rozhodujúca, a osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom musela vedieť. Právny úkon je takisto neplatný, ak omyl táto osoba vyvolala úmyselne. Omyl v pohnútku nerobí právny úkon neplatným.

23. V súvislosti so zisťovaním existencie vôle v určitom konkrétnom prípade, t.j. so zisťovaním, či pri určitom prejave vôle ten, kto vôľu prejavil, ju aj skutočne mal, a či skutočne chcel to, čo prejavil, že chce (t.j. že navonok prejavene zodpovedá jeho vôli), treba poznamenať, že na existenciu vôle sa pri jej prejave usudzuje predovšetkým z objektívnych skutočností, teda predovšetkým z okolností, za ktorých bol prejav vôle urobený.

Spomedzi znakov definujúcich právny úkon má zásadný význam jednota vôle a jej prejavu. To znamená, že pokiaľ neexistuje vôľa (napríklad z dôvodu fyzického donútenia), neexistuje ani právny úkon. Právny úkon ale neexistuje ani vtedy, ak neexistuje prejav vôle. Vôľa, ako psychický vzťah konajúceho človeka k zamýšľanému (chcenému) následku je nevyhnutným pojmovým predpokladom vzniku právneho úkonu. V súvislosti so zisťovaním existencie vôle v určitom konkrétnom prípade, t.j. so zisťovaním, či pri určitom prejave vôle ten, kto vôľu prejavil, ju aj skutočne mal, a či skutočne chcel to, čo prejavil, že chce (t.j. že navonok prejavene zodpovedá jeho vôli), treba poznamenať, že na existenciu vôle sa pri jej prejave usudzuje predovšetkým z objektívnych skutočností, teda predovšetkým z okolností, za ktorých bol prejav vôle urobený. Neprihliada sa na vnútornú pohnútku (motív) prejavenej vôle. Takáto pohnútko je irelevantná, ibaže by bola právnym úkonom prejavená, a tým sa stala jeho súčasťou. Ak prejav posúdený podľa týchto zásad nevzbudí pochybnosti o tom, že je primeraným prejavom skutočnej vôle, predpokladá sa, že ním je.

Ak právny úkon trpí vadami vôle (nebol urobený slobodne a vážne) alebo trpí vadami prejavu vôle (nebol urobený určite a zrozumiteľne), je absolútne neplatný. Právne úkony postihnuté absolútnou neplatnosťou nemajú za následok vznik, zmenu alebo zánik práv alebo povinností. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona (ex lege), a pôsobí od začiatku (ex tunc) voči každému. Toto právo sa nepremičuje ani nezaničí, pretože z takéhoto úkonu právne následky nenastanú, a to ani dodatočným schválením (ratihabíciou), ani odpadnutím vady prejavu vôle (konvalidáciou). Súd musí na túto absolútnu neplatnosť prihliadať, resp. musí z nej vyvodzovať dôsledky aj bez návrhu z úradnej povinnosti. Ak právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a ak sú splnené všetky jeho náležitosti (§ 41a ods. 2 veta prvá Občianskeho zákonníka).

24. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, výsledky ktorého aj náležite vyhodnotil a vec správne a náležite právne aj skutkovo odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP a s odôvodnením jeho rozhodnutia sa aj odvolací súd stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP. Odvolacie námietky žalobkyne odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné. Žalobkyňa ako odvolací dôvod uviedla, že postupom súdu prvej inštancie jej bolo znemožnené uskutočňovať svoje procesné práva, čím bolo porušené jej právo na spravodlivý súdny proces, nakoľko jej nebolo umožnené preukázať neplatnosť darovacej zmluvy písanej vo forme notárskej zápisnice č. N 338/2006, Nz 6075/2006, NCRIs 6054/2006 z dôvodu absencie vôle, keďže súd prvej inštancie nevykonal ňou navrhovaný dôkaz výsluchom jej dcéry Z. W. ako svedkyne na preukázanie jej tvrdenia o tom, že na notársky úrad išla za účelom spísania jednej darovacej zmluvy a o druhej nevedela a o tejto nemala vedieť ani ona.

Súd pri vykonávaní dokazovania nie je viazaný návrhmi účastníkov a nemá povinnosť všetky navrhnuté dôkazy vykonať. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi odňatie možnosti konať pred súdom, pretože v zmysle ustanovenia je vecou súdu, aby rozhodol, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. Toto oprávnenie súdu sa neviaže na návrhy účastníka konania (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14.9.2011, sp. zn. 6Cdo 153/2011).

Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej súd vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd hodnotí dôkazy v zmysle § 191 CSP podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Zákonnodarca tým nadviazal na tradičnú zásadu civilného procesu - zásadu voľného hodnotenia dôkazov. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamena ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania

vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).(uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.11.2010, sp. zn. 5 Cdo 218/2010).

25. Odvolací súd považoval vykonanie dokazovania súdom prvej inštancie za dostatočné a jeho vyhodnotenie za správne a dostatočné pre rozhodnutie vo veci, na výsledok ktorého by ani nemala vplyv svedecká výpoveď žalobkyňou navrhovanej svedkyne jej dcéry Z. W.. Súd prvej inštancie aj nevykonanie tohto dôkazu v rozhodnutí odôvodnil. Správne vyhodnotil predmetnú darovaciu zmluvu zo dňa 16.02.2006 uzavretú formou Notárskej zápisnice č.N 33/2006, súčasťou ktorej je prehlásenie zmluvných strán, že sú plne spôsobilé na právne úkony ako aj vyhlásenie, že sa so znením zmluvy dôkladne oboznámili, jej obsahu rozumejú a že táto zmluva obsahuje ich slobodnú a vážnu vôľu, na znak čoho ju bez donútenia podpisujú, za platný právny úkon. Na základe nej nebolo sporné nadobudnutie v nej uvedenej nehnuteľnosti - rodinného domu, v ktorom otec žalovanej, ktorému žalobkyňa ako jeho matka predmetnú nehnuteľnosť darovala dňa 16.02.2006 do výlučného vlastníctva, žil až do svojej smrti (XX.XX.XXXX). Išlo o nepochybný prejav vôle žalobkyne túto nehnuteľnosť mu darovať a v konaní nebolo preukázané, že by sa bola pri uzatváraní darovacej zmluvy žalobkyňa dostala do omylu, pričom jej tvrdenia uvádzané v podanej žalobe ohľadom nesprávneho označenia čísla LV boli práve žalobkyňou vyvrátené na pojednávaní, kedy sama žalobkyňa uviedla, že pôvodne boli nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom Darovacej zmluvy N 33/2006 evidované na LV č. XX. Správne tiež súd prvej inštancie poukázal aj na to, že žalobkyňa nikdy otca žalovanej ako obdarovaného k vráteniu daru nevyzvala a pokiaľ žalobkyňa v konaní okrem tvrdení o absolútnej neplatnosti darovacej zmluvy uviedla, že žalovaná ju z domu vyhadzuje, a preto chce vrátiť dar, aj v tomto smere súd prvej inštancie vychádzajúc z ust. § 630 OZ vyvodil správny názor, že obdarovaným bol z Darovacej zmluvy otec žalovanej, a nie žalovaná, ktorá predmetnú nehnuteľnosť po obdarovanom zdedila a ak žalovaná nemala voči žalobkyňi právnu povinnosť či záväzok, nemohla ju ani porušiť.

26. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

27. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a žalovane, úspešnej v odvolacom konaní, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 C.s.p.).